

Vår referens: Dnr. 21-15410

Kvalitetsdeklaration och definitioner: Svensk telekommunikationsmarknad 2021

Statistikområde: Elektronisk kommunikation

Referenstid: 2021

Ansvarig myndighet: Post- och telestyrelsen

Kvalitetsdeklaration

Definitioner

1. Kvalitetsdeklaration statistikens kvalitet

1.1 Relevans

Svensk telekommarknad är en datainsamling som genomförs två gånger per år och denna undersökning avser helåret 2021. Det som beräknas och redovisas i statistiken är främst totalsummor, andelar och antal. Data presenteras i följande grupper: fast telefoni, mobilabonnemang, fast bredband, traditionella betal-tv och sampaketerade tjänster. Dessutom ingår följande grupper i undersökningen som görs för helåret samtrafik, grossistintäkter och kanalisation. Variabler som undersöks är framförallt antal abonnemang och intäkter.

Redovisning fördelat på privat- respektive företagskunder förekommer, liksom fördelning på grossist- respektive slutkundsmarknad.

Resultaten presenteras i en databas och i tabeller på en statistikportal (www.statistik.pts.se) samt i sammanfattad form i en rapport på svenska och engelska.

1.1.1 Ändamål och syfte

Syftet med undersökningen är att PTS ska få in uppgifter till rapporten Svensk telemarknad som avser att bidra till ökad kunskap om marknaden för elektronisk kommunikation i Sverige samt att ta fram officiell statistik för branschen. Syftet är därutöver att PTS ska få in uppgifter som ska ligga till grund för de marknadsanalyser som PTS är skyldig att genomföra och eventuella beslut om betydande marknadsinflytande (SMP), PTS eventuella beslut rörande samhällsomfattande tjänster (SOT) samt avgiften för den anmälningspliktiga verksamheten.

Insamlingen av statistik över teleområdet är sedan 2000 ett gemensamt projekt mellan Post- och telestyrelsen (PTS), Trafikanalys och fram till 2020 Statistiska centralbyrån (SCB). En viktig anledning till samarbetet är att underlätta för uppgiftslämnarna genom att antalet utsända enkäter minskar och att gemensamma definitioner används. En gemensam undersökning innebär även att den blir en källa för grunddata, vilket underlättar för användarna.

1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudsaklig användare är PTS för olika analyser som kan ingå i underlagen till olika analyser så som marknadsinflytande (SMP) samt beräkning av avgiften för den anmälningsskyldiga verksamheten.

Statistiken används av infrastrukturdepartementet, olika myndigheter och svenskt näringsliv. Utredare och forskare är en annan grupp som kan utnyttja uppgifterna som samlas in. Även media, branschorganisationer, enskilda företag och organisationer samt allmänheten är användare av statistiken.

1.3 Statistikens innehåll

1.3.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av företag och andra aktörer som har bedrivit verksamhet på marknaden för elektronisk kommunikation i Sverige under den aktuella perioden.

Rampopulationen består av de företag som anmält till PTS att de avser att bedriva televerksamhet enligt Lagen om elektronisk kommunikation, LEK, 2 kap 1 §. Anmälningsskyldiga företag tillhandahålls av PTS i ett register. Utöver dessa tillkommer ett antal företag inom marknaden för broadcasting samt ett antal offentliga aktörer. Se vidare avsnitt om Urval.

Deltagarförteckning inklusive inom vilka områden deltagarna har angett att de är verksamma inom samt om det har bytt namn finns under Dokument på PTS statistikportal <http://www.statistik.pts.se/>

1.3.2 Variabler

Datinsamlingen omfattar främst variabler avseende:

- Abonnemang (antal och typ och hastighet)
- Samtalstrafikvolym (antal minuter och samtal fördelat på trafikslag)
- Datatrafikvolym (byte)
- Intäkter (kronor)
- Marknadsandelar (procent baserat på antal abonnemang)

Frågorna i enkäten har under åren anpassats (i möjligaste mån) respektive ersatts eller nya har lagts till beroende på den tekniska utvecklingen. Detta leder då till att frågornas svar, dvs definitionen på variablerna i vissa fall ändrats över tiden. Definitioner finns i kapitel 6 samt i fotnoter i tabellerna.

Uppgifterna redovisas i vissa fall uppdelat på privat- respektive företagskunder.

1.3.3 Statistiska mått

Insamlade data redovisas i:

- antal abonnemang
- antal samtal
- kronor
- byte
- bit/s
- minuter
- genomsnitt per abonnemang
- procent beräknat på antal abonnemang

Det som beräknas och redovisas i statistiken är totalsummor, andelar och antal. Alla mått redovisas efter redovisningsgrupperna samt efter privat och företag.

1.3.4 Redovisningsgrupper

Data presenteras i följande grupper:

- fast telefoni
- mobilabonnemang
 - mobila samtals- och datatjänster
 - mobilt bredband
- fast bredband
- traditionell betal-tv
- smpaketerade tjänster

I datainsamlingen på helåret samlas dessutom följande grupper in:

- samtrafik i fasta respektive mobila nät
- svartfiber
- datakommunikationstjänster
- kanalisation

Redovisning fördelat på privat- respektive företagskunder förekommer, liksom fördelning på grossist- respektive slutkundsmarknad.

1.3.5 Referenstider

De statistiska målstorheterna hänför sig till kalenderåret 2021.

2. Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten bedöms sammantaget vara god för variablerna i undersökningen. De osäkerhetskällor som bedöms ha störst betydelse för tillförlitligheten i undersökningen är urval, bortfall och mätfel.

2.2 Osäkerhetskällor

Trots att marknaden är totalundersökt påverkas resultatet av ett antal felkällor, t.ex. bortfall, urval (under- och övertäckning) samt olika typer av mätfel.

2.2.1 Urval

Undersökningen görs två gånger per år, första halvåret och helåret.

Svensk telekommunikationsmarknad helårsundersökning: Undersökningen skickas ut till samtliga aktörer som finns anmälda hos PTS (drygt 600) och är en totalundersökning och därför har mycket lågt osäkerhetsmått avseende urval. Dock kan rampopulationen vara mindre än målpopulationen, det är dock en osäkerhet som får anses vara liten då PTS registerkvalitet generellt bedöms som god.

Svensk telekommunikationsmarknad för första halvåret: För att minska uppgiftslämnarbördan omfattar halvårsundersökningen endast de största aktörerna, men målsättningen är trots det att fånga 95 % av abonnemangen på fast telefoni, mobilabonnemang, bredbandsabonnemang och traditionella betal-tv-abonnemang. Dessa aktörers andel av marknaden redovisas i tabellen nedan.

De aktörer som inte tillfrågas i halvårsundersökningen skattas genom att använda föregående helårsundersöknings värden.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen består av de företag som anmält till PTS att de avser att bedriva televerksamhet enligt Lagen om elektronisk kommunikation, LEK, 2 kap 1 §. Se 1.3.1.

Övertäckning består av nedlagda och fusionerade företag. Under- och övertäckningen uppstår på grund av en viss eftersläpning i inrapportering till PTS av förändringar i företags- och aktörspopulationen.

I undersökningen STM helåret 2021 fanns sex företag som inte svarat och som sedan avanmält sig från PTS. Generellt bedöms ramtäckningen vara god.

2.2.3 Mätfel

Mätfel uppkommer på grund av att frågor och definitioner missuppfattas och att alltför grova uppskattningar lämnas. Detta kan också bero på exakta värdet inte går att ta fram ur företagets redovisning. I dessa fall uppmanas uppgiftslämnare att göra en estimering och ange detta.

Om det finns systematik i mätfelen uppkommer skevhet i materialet, exempelvis om många företag missuppfattar en fråga på samma sätt eller om företag som har en viss egenskap, uteblir med svar på en fråga som inte upplevs aktuell. Mätfel reduceras delvis genom att data för olika storheter kontrolleras av PTS mot varandra i syfte att identifiera avvikande uppgifter.

Undersökningen genomförs som en webbenkät. Om respondenten önskar finns även frågorna i en Excellfil för att underlätta rapporteringen. För att underlätta för uppgiftslämnarna finns definitioner av begreppen tillgängliga i formuläret. Uppgiftslämnare kan också kontakta PTS för ytterligare hjälp.

Mätfelen bedöms vara låga eftersom PTS kontaktar (främst per mail och i vissa fall telefon) företaget eller aktören för att förmå företaget att svara på den aktuella frågan om en uppgift saknas eller inte förefaller rimlig. Eftersom uppgifter som redovisas i procent avrundas blir summan av delarna inte alltid 100 procent.

Korrigerig av historiska uppgifter: Insamlingen av operatörsdata fortsätter även efter det att rapporten "Svensk telekommarknad" publicerats vilket gör att PTS databas för operatörsstatistik kontinuerligt förbättras. Den historiska statistiken revideras i takt med att PTS får in korrigeringar och ytterligare information. Några aktörer har korrigerat sina historiska värden i samband med rapporteringen av data. Av den anledningen kan statistiken för ett och samma år skilja sig åt i olika årgångar av rapporten. Den senast uppdaterade databasen finns på PTS webbaserade statistikportal (www.statistik.pts.se). Dessa korrigeringar finns uppdaterade i dataunderlagen på statistikportalen under "Förändringslogg". Vid korrigeringar av historiska data har PTS kontakt med uppgiftslämnaren.

2.2.4 Bortfall

Det finns två typer av bortfall: objektbortfall och partiellt bortfall.

Objektbortfall utgörs av företag som inte besvarar frågeformuläret, medan partiellt bortfall innebär att ett företag svarar på delar av enkäten men hoppar över en eller flera uppgifter. Datainsamlingarna Svensk telekommarknad har en hög svarsfrekvens.

Undersökningen skickades ut till 629 aktörer (operatörer, kommuner och andra aktörer). Av dessa 629 aktörer svarade 609, vilket är en svarsfrekvens på 97 procent. Svarsfrekvensen på Svensk telekommarknad brukar ligga på runt 95 procent. Av de 20 aktörer som inte besvarat återfinns i huvudsak mindre operatörer och de som i samband med undersökning blivit avanmällda. Av de 20 företagen var det 6 och som efter avslutad insamling meddelade att de vill avanmäla sig.

Uppgiftslämnarplikt råder för alla objekt i urvalet och alla frågor är obligatoriska. PTS har rätt att vitesförelägga företag som utan giltigt skäl inte inkommer med svar.

För att reducera svarsbortfall används skriftliga påminnelser per e-post och telefonpåminnelser. Företag med stor omsättning och/eller många abonnemang var prioriterade i påminnelsearbetet.

I halvårs-undersökningen görs en skattning av abonnemang, trafik eller intäkter för de aktörer som inte svarat på enkäten (se Urval halvårsundersökning). I tabellen nedan redovisas antal aktörer som svarat per område.

Tabell 1 Andel inkomna svar per område

2021	Antal svarande aktörer per område
Fast telefoni	164
Mobilabonnemang	110
Fast bredband	205
Traditionell betal-tv	62
Sampaketerade tjänster	33
Samtrafik fast	58
Samtrafik mobil	48
Datakom operatör	126
Datakom slutkund	176
Svartfiber och våglängdsförbindelser	246
Byggnads- och lägenhetsanslutningar, samt virtuella accessförbindelser	183
Totalt antal svarande	609

Partiellt bortfall är mycket lågt eftersom PTS kontakter (främst per mail och i vissa fall telefon) företaget eller aktören för att förmå företaget att svara på den aktuella frågan om en uppgift saknas eller inte förefaller rimlig.

Partiellt bortfall reduceras delvis av att tidigare års svar finns inlagda i webbenkäten som hjälp för respondenten vid fyllandet av enkäten, samt av att vissa spärrar är inlagda, vilket gör att respondenten för att komma vidare i enkäten måste ange orsak till alltför stor avvikelse från tidigare års svar.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan uppstå vid dataöverföring, beräkningar, granskning eller liknande. Bearbetningsfelets inverkan på tillförlitligheten bedöms som liten då det inte antalet beräkningar är få och enkla.

2.2.6 Modellantagande

Sedan år första halvåret 2010 är undersökningarna för första halvåret inte längre ställd till samtliga objekt utan ett urval i rampopulationen. Detta urval omfattar de största aktörerna, men målsättningen är trots det att fånga 95 % av abonnemangen på fast telefoni, mobilabonnemang, bredbandsabonnemang och traditionella betal-tv-abonnemang.

Halvårsenkäten innehåller färre frågor än helårsenkäten, dvs färre variabler.

3. Aktualitet

3.1 Framställningstid

Frågeformuleringsarbetet börjar i september. Insamlingen skickas ut i januari och avslutas i april, tre månader. Publicering sker ca en månad efter att datainsamlingen avslutats.

3.2 Frekvens

Datainsamlingen till Svensk telekommarknad genomförs två gånger per år, utskick i juli och januari. Halvårsenkäten, som skickas ut i juli, innehåller färre variabler och skickas till ett urval av rampopulationen.

3.3 Punktlighet

Publicering har skett enligt plan under kvartal två (andra hälften av maj) och skett inom 6 månader efter undersökningens start.

4. Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Resultatet från datainsamlingen presenteras på en statistikportal i form av tabeller och sammanställs även i en rapport, Svensk telekommarknad. Svensk telekommarknad har en egen sida på pts.se där statistiken publiceras och finns allmänt tillgängligt (<http://statistik.pts.se/>).

Både statistikportalen och rapporten publiceras även på engelska.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

På statistikportalen publicerar PTS statistik rörande slutkundsmarknader och en del av uppgifterna rörande grossistmarknader. Ytterligare statistik kan oftast lämnas ut till allmänheten efter förfrågan.

4.3 Presentation och Dokumentation

Statistiken publiceras i vissa fasta tabeller och på statistikportalen som är en databas. Detta dokument representerar den kvalitetsdokumentation som PTS gör.

5. Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tiden

De flesta variabler publiceras i tidserier och kan jämföras över tid. För detaljerad information om brott i tidsserier, omformulerade intervaller osv. se publicerade tabeller och fotnoter i tabellerna på PTS statistikportal (www.statistik.pts.se)

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarhet mellan olika grupper i populationen är mycket god.

5.3 Sam användbarhet med annan statistik

Från 2003 samarbetar PTS och Trafikanalys vilket leder till att statistik redovisad av både PTS och Trafikanalys kan sam användas från 2003. För tidigare årgångar kan vissa skillnader till följd av separata statistikbearbetningar förekomma.

5.3.1 Allmänna uppgifter

5.3.1.1 Klassificering

Svensk telekommarknad ingår inte i Sveriges Officiella statistik (SOS). Men statistiken från undersökningen ingår i Trafikanalys rapport Televerksamhet som är officiell statistik. <https://www.trafa.se/post--och-televerksamhet/televerksamhet/>

5.3.1.2 Sekretess

PTS har möjlighet att med stöd av 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) och punkten 99 i bilagan till nämnda förordning besluta att inkomna uppgifter som av PTS bedöms vara affärsmässigt känsliga inte ska lämnas ut till den som begär att så ska ske.

Av bestämmelserna framgår dock att uppgifter avseende affärs- eller driftsförhållanden presumeras vara offentliga, dvs. utgångspunkten är att dylika uppgifter inte omfattas av sekretess. Om det kan antas att den enskilde lider ekonomisk skada om uppgifterna lämnas ut eller annars offentliggörs omfattas de dock av sekretess. Sådana uppgifter som typiskt sett anses falla under sekretess är t.ex. uppgifter om förvärv, överlåtelser, verksamhetsriktlinjer, marknadsplaneringar,

prissättningskalkyler och planer rörande reklamkampanjer, det vill säga inte den typ av uppgifter som efterfrågas i detta frågeformulär.

PTS har för avsikt att publicera uppgifter hänförliga till enskilda operatörer (se mer under Publicering av uppgifter). Om uppgiftslämnaren anser att en viss uppgift innehåller affärskänsliga uppgifter och inte ska publiceras eller lämnas ut bör skälen för detta anges till PTS i samband med inlämnandet av uppgiften (varför ekonomisk skada uppstår vid offentliggörande av uppgiften). Det är emellertid PTS som i varje enskilt fall avgör om uppgiften är sådan att den omfattas av sekretess.

Möjligheten till sekretess gäller för samtliga uppgifter som insamlas i detta frågeformulär. Uppgifter som faller under sekretess och som PTS överför till Trafikanalys och SCB sekretesskyddas från offentliggörande enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen

5.3.1.3 *Bevarande*

Uppgifterna bevaras ordnat hos PTS.

5.3.1.4 *Uppgiftsskyldighet*

För samtliga frågor i enkäten föreligger uppgiftsskyldighet gentemot PTS enligt 8 kap. 1 § LEK. Trafikanalys och SCB har inte rätt att använda dessa uppgifter, undantaget uppgifter som redan publicerats i Svensk telekommarknad.

Med stöd av 1 kap. 3 § LEK samt 8 kap. 17 och 18 § samma lag samt 10 § lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning, kan PTS finansiera tillsynsmyndighetens verksamhet enligt respektive lag med avgifter. PTS kan med stöd av 11 § förordningen (2003:767) om finansiering av Post- och telestyrelsens verksamhet samt 37 § förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation föreskriva om avgifter. Frågan om den avgiftsgrundande omsättningen utgör underlag för avgiften och samlas in med stöd av 7 kap. 3 § LEK.

5.3.1.5 *Internationell rapportering*

Undersökningen är inte EU reglerad. Men PTS ska lämna uppgifter till EU kommissionen om flera av variablerna i undersökningen två gånger per år.

5.3.1.6 *Historik*

Undersökningen görs av PTS sedan 1999 och utkommer två gånger per år (en rapport om föregående helår som publiceras i juni och en för det första halvåret som publiceras i november). I några fall finns statistik ända från 1992.

Några frågor finns kvar sedan starten men flera har tillkommit under åren eller ändrats något. Se tabeller med statistiken och fotnoter på statistikportalen.

5.3.1.7 *Kontaktuppgifter*

Analysavdelningen, Enheten för Marknadsanalys, e-komstat@pts.se

Karin Fransén, PTS, telefon 08-678 55 00, e-post: karin.fransen@pts.se

6. Definitioner och estimeringar

När det gäller elektronisk kommunikation är det vanligt att blanda ihop uttryck eftersom det inte finns allmänt vedertagna definitioner av dessa begrepp.

Svensk telekommarknad baseras på en datainsamling där frågor ställts till operatörer och andra aktörer. I detta frågeformulär används definitioner som ligger till grund för rapporten och dessa definitioner revideras kontinuerligt så att de är i fas med utvecklingen på marknaden. Även indelningen av de enskilda delmarknaderna kan ändras från år till år. Sedan 2003 tas även hänsyn till PTS behov av uppgifter för att genomföra marknadsanalyser och besluta om någon operatör har betydande marknadsinflytande. Trots dessa förändringar går det fortfarande i stor utsträckning att jämföra statistiken med den i tidigare rapporter. Nedan är några termer definierade som används på flera ställen i rapporten. Det finns utöver dessa även definitioner i rapporten.

Tabell 2 Definitioner

Fast internetanslutning	Uppringd- och bredbandsanslutning
Uppringd anslutning	PSTN, ISDN
Bredbandsanslutning	Internetanslutning med hög hastighet. Innefattar digital anslutning via fast bredband (fiber, fiber-LAN, kabel-tv-nät, xDSL, fast radio och satellit) och mobilt bredband.
Mobilt bredband	Internetanslutning med hög hastighet som använder mobilnäten. Innefattar de tekniska standarderna CDMA2000, UMTS HSPA, LTE och 5G.
Mobilt bredband, endast data	Abonnemang som uteslutande används för mobilt bredband och där data-accessen använts minst en gång under det senaste kvartalet i perioden, eller där abonnemangsavgift betalats under senaste kvartalet i perioden. Abonnemanget ska inte ha genererat några trafikminuter för tal under senaste kvartalet i perioden. Anslutningen kan ske via ett USB-modem (dongel) eller en router.
Mobilabonnemang med både samtal och data	Avser ett mobilabonnemang med både samtals- och datatjänst. Här avses abonnemang med data oavsett mängd. Oftast köps data och röst tillsammans. I praktiken används dessa abonnemang mest för smarta mobiltelefoner.
Mobilabonnemang	Mobilabonnemang med eller utan samtalsjänst samt med eller utan datatjänst.
Fast radio	Radiolänk. Punkt-till-punkt-förbindelse.

6.1 Aktivt abonnemang

För att ett abonnemang ska anses som aktivt ska det ha fyllts på (kontatkort), eller genererat (utgående eller inkommande) trafik (minuter eller data) under det senaste kvartalet i perioden.

6.2 Privatkund och företagskund

I åtskilliga fall redovisas statistiken fördelad på privatkunder respektive företagskunder. Definitionerna av privat- respektive företagskund baseras på vem som betalar för tjänsten, inte vem som är användare. Kriteriet för att den betalande parten ska betecknas som en företagskund (inklusive de organisationer som inte är företag) är att den har ett organisationsnummer. De övriga betecknas som

privatkunder. Detta gör dock att företag och organisationer som är registrerade på personnummer räknas till kategorin privatkunder.

6.3 Hushåll

Från och med 2016 har Statistiska centralbyrån (SCB) ändrat sin metod för insamling av hushållsstatistiken. I samband med det reviderades även tidigare 2011 publicerad hushållsstatistik för åren 2011 - 2015. Antalet hushåll före 2011 baseras på SCB:s tidigare publicerade statistik som inte är helt jämförbar med senare år. Antalet hushåll för helår baseras på SCB:s statistik från 31 december respektive år. Antalet för halvår avser SCB:s uppgifter för föregående helår eftersom hushållsstatistiken endast uppdateras en gång per år.

6.4 Ändring av definition sampaketering

Definitionen av sampaketering har ändrats 2017 och 2019. Se frågeformuleringen på respektive år. Dessa variabler kan därför inte jämföras under dessa år.

6.5 Estimering av ip-telefoni samtalsminuter

Några operatörer har liksom tidigare år uppskattat antalet samtalsminuter från ip-telefoni och totalen är därför till viss del estimerad av aktörerna själva.

6.6 Estimering av SMATV

SMTAV estimeras av PTS genom att ta värdet på antal hushåll från den aktör av Sappa och Canal Digital som rapporterat flest antal hushåll. Detta för att många hushåll köper av båda aktörerna.

PTS har under insamlingen hämtat in synpunkter på estimeringen från Canal Digital och Sappa: Sappa och Canal anser att PTS:s estimering av storleken på SMATV är stämmer och är rimlig och har inte några andra förslag på estimering. Båda aktörerna ha sagt att de bedömer att SMATV kommer att minska. Canal Digital uppger att det finns ytterligare en aktör förutom Canal Digital och Sappa som gör detta: SMATV agenten i Tyresö AB. Vad PTS kan se är denna aktör liten och webbsida hittas inte.

6.7 Genomsnittsberäkningar

I Svensk telekommarknad görs genomsnittberäkningar enligt nedan, se exempel
Genomsnittligt antal samtal per fastnätsabonnemang och månad

Totalt antal samtal under perioden/genomsnittligt antal abonnemang under perioden / antal månader i perioden * 1000 för att få enhet ental.

Förklaring av Genomsnittligt antal abonnemang:

Genomsnittligt antal abonnemang under perioden helår = $\frac{\text{Antal abonnemang för aktuellt helår} + \text{Antal abonnemang för föregående helår}}{2}$

Genomsnittligt antal abonnemang under perioden halvår = $\frac{\text{Antal abonnemang för aktuellt halvår} + \text{Antal abonnemang för föregående halvår}}{2}$